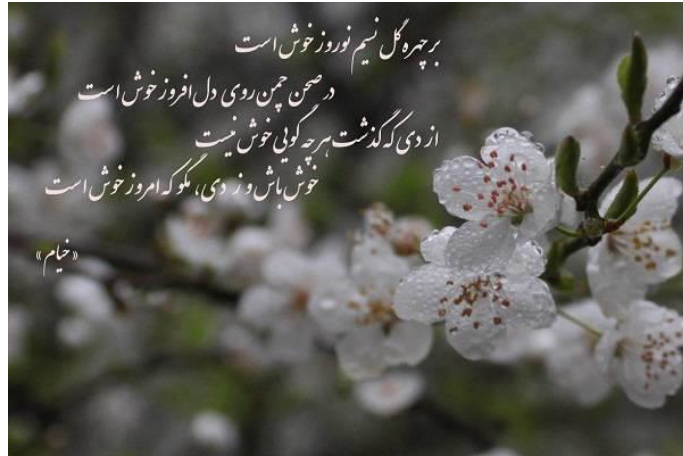

نوروز ۱۴۰۴ در سایه جنگ و گرانی کمرشکن!

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

با تبریک سال نو و فرارسیدن بهار!

فرا رسیدن سال ۱۴۰۴ را به شما مردم آزاده صمیمانه تبریک می‌گویم و برای فعالین سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و جنبش‌های اجتماعی - سیاسی ایران که سالی پرچالش و مهم را پیش روی دارند دستاوردها و پیروزی‌هایی بزرگ در مبارزه با جمهوری اسلامی جنایت‌کار آرزومندم. سالی که گذشت سال مبارزه پیگیر و جسورانه مبارزه زنان، کارگران، بازنشستگان، فرهنگیان، پرستاران، روزنامه‌نگاران، هنرمندان مترقی و ... در سراسر ایران بود. هر هفته بازنشستگان در حرکت‌های اعتراضی‌ای سازمان‌یافته نسبت به سیاست‌های حکومت، به‌ویژه در غارت کردن صندوق‌های بازنشستگی و سازمان تامین اجتماعی تجمع و اعتراض می‌کنند.

سالی که گذشت سال ادامه یافتن مبارزه زنان در مقابله با سیاست‌های حکومت زن‌ستیز و آزادی‌ستیز، تفکیک جنسیتی، و محرومیت زنان از بسیاری از حقوق اولیه و انسانی‌شان بود. مبارزه زنان زندانی سیاسی و نقش تحسین برانگیزشان در «کارزار سه‌شنبه‌های نه به اعدام» از بهمن‌ماه ۱۴۰۲ با اعتصاب غذای زندانیان سیاسی در سه‌شنبه‌های هر هفته آغاز شده و تا کنون ادامه دارد گای جسورانه و تحسین برانگیز است. این کارزار در ۳۸ زندان کشور در ۱۴ اسفندماه ۱۴۰۳ شصتیمین هفته برپایی اعتصاب‌هایش در «سه‌شنبه‌ها» را پشت سر گذاشت.

جشن عید نوروز که از کهن‌ترین و مهم‌ترین جشن‌های ایرانی محسوب می‌شود به گفته پژوهش‌گران بنیاد ایرانی و هندی ندارد بلکه به احتمال زیاد به اقوام بومی نجد ایران قبل از مهاجرت و آریایی‌ها نسبت داده شده است.

راهیابی دو جشن نوروز و مهرگان به بین‌النهرین نیز توسط سومریان انجام شده است و موجب پدید آمدن دو جشن (ازدواج مقدس) و (اکیتو) شد که بعدها این دو جشن در آغاز سال نو به شکل یک جشن واحد در بین‌النهرین برگزار می‌شده است.

در نجد ایران کماکان تا دوره اسلامی به شکل ۲ جشن مستقل خود را حفظ کردند بنابراین می‌توان نتیجه گرفت جشن «مهرگان»، «نوروز» و «سده» جزوه جشن‌های مذهبی نیستند و بیش‌تر در زمره اعیاد ملی ایرانی قرار گرفتند.

نجد ایران در دوران باستان مرکز برخورد سه فرهنگ باستانی (بین‌النهرین، ماوراءالنهر و سند) بوده و الان در حال حاضر تقریباً (ایران کنونی، افغانستان، بلوچستان و پاکستان) است.

منشا و پیدایش نوروز متعلق به کجاست؟

نکته جالبی که وجود دارد این است که منشا و تاریخ پیدایش خاصی برای نوروز تعریف نشده است و طبق بعضی از افسانه‌ها سه هزار سال قبل در چنین روزی جمشید پس از بیرون آمدن از کاخ خود در جنوب دریاچه ارومیه که امروزه منطقه حسنلو نام گرفته است تحت تاثیر آفتاب

سوزان و درخشان و طراوت تازه قرار می‌گیرد و آن روز را نوروز می‌نامد و بر آن می‌شود که همه ساله در چنین روزی آیین و مراسم‌های خاصی تدارک دیده و برگزار کند.

هم‌چنین ریشه نوروز در شاهنامه این چنین عنوان شده است که جمشید در حال گذشتن از آذربایجان بوده است که دستور می‌دهد برایش تختی قرار داده و خود باد تاجی پر زرق و برق روی آن تخت بنشیند بنابراین با تابش نور خورشید به آن تاج زرین و پر زرق دنیا نورانی می‌شود و به‌خاطر شادمانی مردم آن روز را نوروز نامیده‌اند.

زمان برگزاری جشن نوروز در دوران ساسانیان حداقل ۶ روز به طول می‌انجامید و تقسیم به دو دوره یا بخش نوروز کوچک و بزرگ میشد که در ادامه توضیحات پیش‌تری در این باره خواهیم داد.

در دوره ساسانی ۲۵ روز قبل از شروع بهار با برپایی ۱۲ ستون خشت خام با کاشت انواع غلات و حبوبات از جمله نخود، گندم، لوبیا، جو، برنج و ارزن تا شانزدهمین روز فروردین در انتظار بارور شدن گیاهان می‌نشستند چرا که این عقیده را داشتند که هرچه گیاهان بارورتر شوند در آن سال محصولات بهتر و بیش‌تری خواهند دید.

هم‌چنین در این دوران رایج بود که مردم در بامداد نوروز به سمت یکدیگر آب پاشی کنند و نیز آتش روشن کردن در شب نوروز از زمان هرمز اول مرسوم شد و از دوره هرمز دوم دادن سکه به‌عنوان هدیه و عیدی در نوروز رایج شد.

به دستور جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی در دوران سلجوقیان برای به‌سازی گاه‌شمار ایرانی چندین ستاره‌شناس ایرانی از جمله «خیام‌گرد» هم در آمدند، این گروه جایگاه نوروز را در یک بهار هنگام وارد شدن آفتاب به برج حمل ثابت کردند.

بنابراین طبق گاه‌شمار معروف به تقویم جلالی برای این‌که نوروز در شروع بهار ثابت بماند قرار بر این شد که تقریباً هر چهار یا پنج سال یک بار به جای این‌که تعداد روزهای سال ۳۶۵ روز باشد ۳۶۶ روز در نظر گرفته شود. شروع این گاه‌شماری از سال ۳۹۲ می‌باشد.

نام نوروز و یا اسامی شبیه به آن در جغرافیای نوروز شامل سراسر خاورمیانه، قزاقستان، بالکان، تاتارستان، در آسیای میانه چین غربی (ترکستان چینی) زنگبار، سودان و در آسیای کوچک سراسر قفقاز تا آستراخان و هم‌چنین بنگلادش، آمریکای شمالی، پاکستان، بوتان، هند، تبت و نپال می‌شود.

فروردین این ماه زیبا و دل‌انگیز و جشنی که در عید نوروز به پا می‌گردد در واقع بیداری روح زمین را از خواب بلند زمستانی مژده می‌دهد و باز در فصل جدید زندگی و حیات دوباره طبیعت آغاز می‌شود.

ریشه نوروز به دوران پیش از میلاد و حداقل به ۶ قرن پیش از آن بازمی‌گردد و جشنی است که مردم آغاز سال نو و فرا رسیدن بهار را گرامی می‌دارد. این جشن باستانی با عناوین گوناگون اما مشابهی مانند نواروز معرفی شده است. عید نوروز هر سال مصادف با ۲۱ مارس یا اول فروردین، در گوشه و کنار جهان و به‌ویژه در کشورهای پیرامون جاده ابریشم برگزار می‌شود. این کشورها شامل افغانستان، آذربایجان، هند، ایران، عراق، قرقیزستان، قزاقستان، پاکستان، تاجیکستان، ترکیه، ترکمنستان و اوزبکستان می‌شوند.

این رسم، بیش از آنکه محدود به مرزهای جغرافیایی یا اعتقادات خاص باشد، نماد مشترکی از شکفتن حیات و زیبایی حلول بهار است. حدود ۳ هزار سال قبل از میلاد زمانی که کشوری به نام ایران وجود نداشت و قبل از دوره مادها و هخامنشیان، این جشن باستانی وجود داشته است. در آسیای میانه و آسیای غربی ۲ عید به نام‌های آفرینش و رستاخیز وجود داشتند که اولی در اوایل پاییز و دومی در آغاز بهار برگزار می‌شد. مدت‌ها بعد این دو جشن با یکدیگر ادغام و در آغاز بهار جشن گرفته شدند. بازگشت بهار در فرهنگ‌ها و عقاید متعدد، اهمیت معنوی دارد و به‌عنوان سمبل برتری نیکی بر بدی و سرور بر اندوه تلقی می‌شود.

مردم سوریه، روسیه، پاکستان، آلبانی و چین نیز عید نوروز را جشن می‌گیرند.

چهارشنبه سوری اولین جشن و پایکوبی برای استقبال از بهار است که در شب آخرین چهارشنبه سال برگزار می شود. با پریایی آتش و پریدن از روی آن و خواندن شعر «زردی من از تو، سرخی تو از من» این روز را جشن می گیرند. فلسفه مراسم چهارشنبه سوری این است که با پریدن از روی آتش غم و اندوه و بیماری را به آتش می سپارند و خود را برای سالی خوش و به دور از کسالت و غم آغاز می کنند. از دیگر آداب چهارشنبه سوری که امروزه شاید کمی کم تر به آن پرداخته شود، مراسم قاشق زنی است که در آن دخترها و پسرهای جوان یک پارچه روی سر و صورت خود می کشیدند و به در خانه اقوام می رفتند و با زدن قاشق به همدیگر از صاحب خانه تقاضای شکلات و شیرینی می کردند.

سفره هفت سین

یکی از رسوم عید باستانی که همچنان رواج دارد، چیدن سفره هفت سین است. در این سفره هفت نوع خوردنی که با حرف «سین» شروع می شود و هر کدام معنا و فلسفه خاص خود را دارند چیده می شوند. مرسوم ترین آن ها سیر، سرکه، سماق، سنجد، سمنو و سبزه و سیب هستند. از دیگر محتویات این سفره تخم مرغ های رنگی و تزئین شده است. فلسفه عناصر سفره هفت سین نیز بسیار جالب است. **سبزه:** ایرانیان باستان از ۲۵ روز قبل از عید دانه های عدس را در ظرفی می کاشتند و آن را به عنوان سبزه بر سر سفره هفت سین قرار می دادند. امروزه از گندم و سنبل هم استفاده می کنند. سبزه بر سر سفره نماد شادابی و سرسبزی و برکت است. **سیب:** نماد سلامتی است و برای حفظ تندرستی اعضای خانواده بر سر سفره گذاشته می شود. **سمنو:** نماد باروری، زایش، خوراکی و فراوانی غذا بر سر سفره است. **سیر:** نماد از بین بردن چشم زخم و دور کردن شر و بدی از اعضای خانواده در سال جدید است. **سنجد:** نماد عشق و مهرورزی است. **سرکه:** برای از بین بردن آلودگی و باطل کردن سحر و جادو است. **سماق:** سماق نماد عشق و پیوند است. علاوه بر این عناصر، ممکن است روی میز آینه ای قرار گیرد تا نمادی از بازتاب گذشته باشد. تخم مرغ های رنگی نیز جهت نمایش باروری، ماهی قرمز به عنوان نماد زندگی جدید و شمع ها جهت نمایش نور و شادی قرار می گیرند. سبزه به در

این روز مصادف با سیزدهم فروردین است. در قدیم باور داشتند برای راندن نحسی باید از خانه خارج شد و در دامان طبیعت جشن گرفت. در تقویم ایران این روز را روز طبیعت نام گذاری کرده اند.

سبزه سفره هفت سین

اما عید نوروز امسال زیر سایه جنگ و خفقان و با قیمت های کمرشکن، چندان رونقی ندارد. قطع آب و برق و کمبود سوخت و آلودگی هوا امان مردم را بریده است. نرخ های ترمز بریده کالاها سبب شده است تا اکثریتی فقیر، فقیرتر و اقلیتی غنی، غنی تر شوند و هر روز شکاف طبقات اجتماعی بیش تر می شود که این پیامدهای فرهنگی و اجتماعی به دنبال دارد.

سایه سنگین گرانی‌ها بر اقتصاد خانوارها، سکوت سهمگینی را بر بازارهای کشورمان حاکم کرده است و با این اوضاع بغرنج، رکورد شکنی قیمت‌ها ادامه دارد و هر روز نرخ‌های جدیدی از کالاها به ثبت می‌رسد.

افزایش سرسام‌آور و حتی لحظه‌ای قیمت کالاها، روان مردم را به بازی گرفته و زندگی آن‌ها را به چالش کشیده و عدم تناسب قیمت اجناس با حقوق و دستمزدها، قشر حقوق بگیر را در تنگنا قرار داده است.

کاهش قدرت خرید مردم سبب شده است تا سرانه مصرف کالاهایی نظیر گوشت و حبوبات دست‌خوش تغییر شود به نحوی که اغلب مردم از خرید بسیاری از اجناس یا صرف‌نظر و یا خرید خود را محدودتر می‌کنند و یا آن را در اولویت‌های آخر قرار می‌دهند.

امروز، جیب مردم خالی‌تر از همیشه شده است و اگر تا چند سال پیش یارانه ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی دولت، کفاف تامین بخشی از هزینه زندگی مردم را می‌داد، اینک اما با آن مبلغ فقط می‌توان چند قرص نان خرید و خورد؛ حتی با ۳ میلیون تومان عیدی کارمندان و بازنشستگان فقط می‌شود چند قلم کالای اساسی خرید و انگار قرار نیست قیمت‌ها مهار شود تا معیشت مردم بهبود یابد.

بازار شب عید هم دامنگیر گرانی‌ها شده و با این که چند روز دیگر به پایان سال و نوروز باقی‌مانده است؛ اما بازار شب عید به دلیل کاهش قدرت خرید مردم، رونق گذشته را ندارد و کاسبان به انتظار نشستند تا شاید در هفته آخر سال خریدهای مردم شروع شود و بازار از این رکود بیرون آید.

دود گرانی‌ها به چشم مردم و به چشم فروشندگان رفته؛ چون با کاهش قدرت خرید مردم، میزان فروش کسبه هم کاهش یافته است و به گفته اصناف، بازار دیگر تحمل این شرایط سخت را ندارد.

به گزارش روزنامه‌های داخلی ایران، روزشماری برای آغاز سال نو آغاز شده و کم‌تر از پنج روز به آغاز سال جدید باقی مانده است. شروع سال جدید برای مردم درحالی رخ می‌دهد که این روزها شاهد افزایش تحریم‌ها و به‌طور کلی افزایش فشار اقتصادی بوده‌ایم که نتیجه این موضوع نیز کوچک شدن سفره‌های مردم است. با وجود افزایش تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی شاهد ازدحام مردم در بازارهای مختلف برای خرید کالاهای ضروری و غیرضروری شب عید هستیم.

شلوغی بازارها از نیمه دوم بهمن‌ماه شروع شده و طبق رسم هر ساله احتمالاً تا اولین روز عید ادامه‌دار باشد. امسال شرایط بازارها با سال‌های دیگر متفاوت است و رشد قیمت در بازار طلا و ارز مردم را نگران کرده و احتیاطشان در خرید عید را بیش‌تر. از چند ماه اخیر تشدید تحریم‌های بین‌المللی و نوسانات قیمت ارز، اقتصاد کشور را با چالش‌های جدی مواجه کرده است. این تحریم‌ها نه‌تنها بر بازارهای کلان، بلکه بر زندگی روزمره مردم نیز تاثیر مستقیم گذاشته است. افزایش قیمت کالاهای اساسی و حتی غیراساسی و کاهش ارزش پول ملی باعث شده است تا بسیاری از خانواده‌ها نتوانند مثل سال‌های گذشته برای خرید در آخرین روزهای سال برای شب عید برنامه‌ریزی کنند.

به گفته برخی از کارشناسان با افزایش تحریم‌ها علیه ایران در میان‌مدت شاهد افزایش تورم خواهیم بود و در ادامه قیمت‌ها در بازارهای مالی نیز افزایش خواهد یافت. البته در شرایط تورمی و افزایش فشارهای اقتصادی بسیاری از مردم مجبور می‌شوند که سرمایه خود را از بازارهای مالی خارج کنند و آن مبلغ را صرف زندگی و خریدهای کالاهای اساسی کنند که این موضوع به بازارهای مالی نیز آسیب می‌زند.

شرایط کنونی نشان می‌دهد که مردم مجبور به کاهش هزینه‌های خود شده‌اند و به نوعی قید خرید لباس نو، تهیه مواد خوراکی و غذایی برای مهمانی عید و سفرهای نوروزی را زده‌اند، در اصل خرید کالاهای اساسی در اولویت قرار گرفته است. با وجود اینکه مردم ترجیح می‌دهند در سال نو خریدی نداشته باشند؛ اما همچنان در بازارها حضور دارند، تماشاچی بازارها هستند و بازارها را زنده نگه داشته‌اند ولی به ندرت خریدی انجام می‌دهند. علت آن هم به تفاوت قیمتی امسال با سال‌های گذشته باز می‌گردد؛ افزایش قیمت‌ها باعث شده است که مردم تنها به خرید کالاهای ضروری بسنده کنند و حتی به دنبال کالاها با قیمت ارزان با کیفیت پایین‌تر باشند.

بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد با وجود شلوغی بازارها اما همچنان خبری از خرید نیست و مردم ترجیح می‌دهند که در آستانه سال جدید، ابتدا لوازم اساسی زندگی خود را تامین کنند و پس از آن به سراغ دیگر کالاها همانند پوشاک، آجیل و شیرینی شب عید بروند که همین موضوع باعث عدم رونق در کسب و کارها شده است. در اصل خرید برنج، مرغ، گوشت و امثال این موارد در این روزهای انتهایی سال جای در اولویت قرار گرفته است.

درست است شب عید آجیل و خشکبار گران شد اما در مقابل، مشتری‌ها در مقایسه با سال‌های گذشته چند برابر شده‌اند که در نهایت این موضوع به نفع اداره مالیات و دارایی است؛ چراکه ما موظف هستیم مالیات بیش‌تری بپردازیم. برخی از مشتری‌ها به دنبال آجیل لاکچری و جدید مثل گردوی آمریکایی، ماکادامیا و بادام برزیلی هستند و میانگین قیمت این خشکبار در مقایسه با خشکبار ایرانی بسیار گران‌تر است.» به‌طور کلی گرانی‌ها باعث شده که بازارها تا حدود زیادی خلوت شوند و به نوعی مشتری کمتری در بازارها وجود داشته باشد، در اصل قدرت خرید مردم تا حدود زیادی کاهش یافته و مردم توان خرید ندارند.

می‌توان گفت افزایش فشارها در چند ماه اخیر باعث شده است که بسیاری از مردم توان خرید نداشته باشند و اگر شرایط همانند پیش‌بینی‌ها حرکت نکند وضعیت مردم وخیم‌تر خواهد شد. طبقه ضعیف یا حتی متوسط جامعه در این شرایط سخت در آستانه سال نو به دنبال خرید شب عید نمی‌روند و تنها ترجیح می‌دهند که در آستانه سال نو اقلام ضروری زندگی را خود را خریداری کنند و دیگر به دنبال خرید پوشاک و آجیل و امثال این موارد نروند و به نوعی خرید این اقلام را در آخرین مرحله بگذارند.

به‌طور کلی تقاضا برای کالاهای اساسی وجود دارد؛ کالاهایی همانند پوشاک به نیاز درجه چندم تبدیل شده‌اند و حتی مردم برای خریدهای کوچک و ضروری به دنبال تخفیف‌های ویژه هستند؛ به نوعی که تمامی بازارها را زیر پا می‌گذارند تا جنسی با قیمت پایین‌تر و تخفیف بیش‌تر پیدا کنند.

البته این موضوع تنها برای مردم عادی سخت نیست بلکه برای افراد دارای کسب‌وکار نیز سخت است. زمانی که یک صاحب کسب‌وکار، فروش مناسبی نداشته باشد، نمی‌تواند اجاره‌بهای محل کسب خود را پرداخت کند و از سوی دیگر مجبور به تعدیل نیرو می‌شود؛ اگر این موضوع به صورت بلندمدت ادامه‌دار باشد آن زمان چرخه‌ی اقتصاد کشور را به شدت تحت تاثیر قرار می‌دهد؛ اما با توجه به شرایط رکوردی ادامه‌دار به‌نظر نمی‌رسد که چرخه‌ی اقتصاد دچار چالش شود و احتمالاً شرایط در سال آتی کمی بهبود یابد.

شرایط اقتصادی مردم خوب نیست و مشخص نیست این شرایط تا چه زمانی ادامه خواهد یافت؛ اما به‌نظر می‌رسد به واسطه احتمال انجام توافق، شرایط بهتری برای کشور رقم بخورد و بخشی از تحریم‌ها برداشته شود و به نوعی فشار حداکثری متوقف شود، در مقابل اگر توافقی صورت نگیرد ممکن است تحریم‌ها افزایش یابد و فشار اقتصادی نیز بیش‌تر شود و در نتیجه معیشت مردم نیز دچار بحران و چالش‌های بیشتری نسبت به گذشته شود و حتی در بلندمدت ممکن است بیکاری گریبانگر جامعه شود.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که قیمت این سبذ از بهمن ۹۹ تا بهمن ۱۴۰۳ بیش از ۳۴۰ درصد رشد کرده است. برخی اقلام موجود در این سبذ نیز رشدی بالاتر از ۸۰۰ درصد را تجربه کرده‌اند. تجربه این شرایط تورم درحالی است که تنها چند روز به سال نو باقی مانده و در این چند روز باقی‌مانده همه اقلام اساسی و غیراساسی با افزایش قیمت چندبرابری مواجه شده‌اند. بررسی بازارها نشان می‌دهد که در پایان اسفندماه قیمت اقلام اساسی روند صعودی دارد و احتمالاً این روند در شروع سال جدید نیز ادامه‌دار باشد.

رصد داده‌های رسمی که توسط مرکز آمار منتشر می‌شود، «هزینه ماهانه تامین سبذ غذایی مطلوب» را برای هر فرد ارزیابی می‌کند. بر همین اساس از میان اقلام موجود در این سبذ، کم‌ترین درصد رشد قیمت ۱۳۳ درصد بوده که به «نان لواش» مربوط می‌شود. این رشد ۱۳۳ درصدی از بهمن ۹۹ تا بهمن سال جاری در شرایطی رخ داده که این نوع نان ارزان‌ترین نان سنتی است که در تمام شهرها پخت می‌شود و از لحاظ غذایی نیز ارزش پایینی دارد.

هم‌چنین، قیمت این نوع نان به صورت دستوری و دولتی تعیین می‌شود و قیمت آن به راحتی افزایش نمی‌یابد. مرغ ماشینی و گوشت گاو یا گوساله نیز هر کدام به ترتیب ۲۹۲ درصد و ۴۱۵ درصد افزایش قیمت داشتند. از میان میوه‌ها، سیب و پرتقال با رشد قیمت ۲۹۶ درصدی و ۱۶۹ درصدی در میانه این طیف قرار گرفتند.

نکته جالب توجه در این مقایسه، رشد قیمت سیب‌زمینی بوده که به بالای ۸۴۹ درصد رسیده است. این رشد در دی‌ماه ۵۲۰ درصد بوده است. رشد نقطه به نقطه قیمت سیب‌زمینی در بهمن امسال، بالاترین رشد قیمت در این بازه زمانی و در بین اقلام مذکور بوده است. در نهایت، قیمت کل این سبذ از بهمن سال ۹۹ تا بهمن ماه سال جاری، ۳۴۷ درصد گرانتر شده است. می‌توان با استفاده از شاخص قیمت مصرف‌کننده مرکز آمار، نرخ تورم را نیز برای همین بازه زمانی محاسبه کرد. نتایج نشان می‌دهد که نرخ تورم کل سبذ مصرف در این بازه زمانی ۲۶۹ درصد و نرخ تورم خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات ۳۳۲ درصد بوده است.

در چنین شرایط سختی، روز شنبه ۲۵ اسفند ۱۴۰۳، اعضای شورای عالی کار پس از گذشت مدت‌ها موش و گربه بازی و ساعت‌ها مذاکره و چانه‌زنی در خیابان آزادی با حضور وزیر کار، نمایندگان به اصطلاح گروه‌های کارگری و کارفرمایی، نمایندگان وزارتخانه‌های صمت، اقتصاد در جمع اصحاب رسانه سرنوشت درآمدی ۱۵ میلیون کارگر در سال آینده را به تصویب رسانده و تعیین تکلیف کردند.

درواقع اعضای شورای عالی کار سرانجام حداقل دستمزد سال آینده کارگران را ۴۵ درصد افزایش دادند و به این ترتیب پایه حقوق کارگران از ۷ میلیون و ۱۸۲ هزار تومان به بیش از ۱۰ میلیون تومان رسید. هم‌چنین مبلغ بن خواربار کارگران را که پیش از این یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان بود به ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان رسید.

احمد میدری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص کمک هزینه مسکن کارگران توضیحاتی داد و گفت: حق تاهل و کمک هزینه مسکن ثابت ماند. کمک هزینه مسکن به مقدار قبل و مقدار دریافتی کارگران متاهل با دو فرزند به مبلغ ۱۶ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان افزایش یافت و هم‌چنین کارگران متاهل بدون فرزند نیز به مبلغ ۱۳ میلیون و ۳۰۰ میلیون تومان رسید. هم‌چنین بن کارگری به ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان افزایش یافت.

مردم کردستان روزهاست که به استقبال برگزاری مراسم نوروزی خود رفته‌اند

پیدایش نوروز کردستان ایران در داستان‌ها، با افسانه‌ای از کی مورس (یا کیومرث)، شخصیتی کرد، به چشم می‌خورد که چهار هزار سال پیش از میلاد مسیح به دنیا آمده است. او در مقابل اهریمن، نماد شرارت، قرار گرفت و به جنگ با او پرداخت.

در ابتدا، کی مورس دستور داد که در صورت پیروزی بر اهریمن، آتش‌هایی در بالای کوه‌ها و تپه‌ها برافروزند تا نشان‌دهنده پیروزی بر دشمن باشد و هم‌چنین فرمانی برای بازگشت سپاه از جبهه‌ها به نزد او. کی مورس در نبرد با اهریمن پیروزی شد و آتش‌ها با شعله‌های خود پیروزی او و شکست اهریمن را نشان دادند. این پیروزی ده روز قبل از نوروز اتفاق افتاد. کی مورس فرمان داد تا نه تنها روز پیروزی، بلکه نه شبانه روز بعد از آن نیز با برافروختن آتش و جشن‌های شاهانه گذرانده شود. از آن زمان، هر ساله جشن نوروز در کردستان، همراه با مراسم ویژه آتش‌بازی برگزار می‌گردد.

برافروختن آتش و رقص‌ها لپه رکی کُردی از جشن‌های اصلی آغاز سال نو است که همراه با پوشیدن لباس‌های محلی رنگارنگ انجام می‌شود و مردم با شادی و خوشحالی در این جشن شرکت می‌کنند. در برخی شهرها البته این آیین ۲۵ روز مانده به نوروز برگزار می‌شود. ا وجود همه مشکلات و تهدیدها و ممانعت‌های سخت نیروهای دولت ایران، برافروختن آتش نوروزی با مراسم‌های باشکوه در اقصی نقاط کردستان هم‌چنان ادامه دارد. در روزهای اخیر، جشن‌های با شکوهی در شهرهای بوکان، شنو، سقز، کرمانشاه و چندین منطقه دیگر مراسم نوروز برگزار شده است.

گزارش‌ها حاکی از ممانعت‌های شدید نیروهای سرکوبگر جمهوری اسلامی ایران از برگزاری مراسم‌های نوروزی در شهرهای کردستان است. گفته می‌شود که مدتی است شمار زیادی از نیروهای دولت ایران با ایجاد بازرسی و تهدید و فشار بر مردم سعی در ممانعت از برگزاری مراسم‌های نوروز دارند.

با این وجود، مردم کردستان در شهرهای کردستان، برای برگزاری جشن نوروز تجمع کرده و با رنگ‌ها و پایکوبی‌های خودیژه‌شان به دور آتش نوروزی این مراسم را به نوروز آزادی مبدل کردند.

سایت حقوق بشری هه‌نگاو گزارش داد نیروهای امنیتی و نظامی در چندین شهر کردنشین کوشیده‌اند مانع از برگزاری مراسم نوروزی شوند. بر اساس این گزارش، ماموران مسلح به سلاح‌های نیمه‌سنگین مانند دوشکا، با استقرار در برخی روستاها و شهرها از جمله کرمانشاه، اشنویه، سقز و بوکان و ایجاد ایست‌های بازرسی تلاش کردند مردم را متفرق کنند.

با وجود فضای امنیتی و تلاش نیروهای حکومتی برای ممانعت از برگزاری جشن‌ها و مراسم نوروزی در شهرهای کردنشین، شهروندان در برخی مناطق موفق شدند این مراسم را برگزار کنند. هه‌نگاو در ادامه گزارش خود نوشت نیروهای سپاه پاسداران در برخی شهرهای کردنشین، شهروندان را از رفت و آمد به محل‌های تعیین شده برای برگزاری مراسم نوروز منع کردند. در سقز نیروهای حکومتی با ایجاد موانعی مانند خاکریز و ایجاد ایست و بازرسی سعی کردند تا مانع از برگزاری مراسم نوروزی شوند. هه‌نگاو افزود: «در نهایت این مراسم در حالی که با پهنیاد نیروهای حکومتی نظارت می‌شد، با مشارکت گسترده برگزار شد.» هه‌نگاو همچنین خبر داد کمال طاهایی کانی‌سرخ، شهروند اهل محله «تاجیناوی» اشنویه، ۲۴ اسفند به دست نیروهای اطلاعات سپاه و با اعمال خشونت، در رابطه با برگزاری مراسم نوروز بازداشت شد.

سایت کردپا نیز شنبه ۲۵ اسفند در گزارشی نوشت فواد کشاورز، خواننده کُرد اهل سقز پس از شرکت در مراسم نوروز در «شهر صاحب» به دست نیروهای امنیتی بازداشت شده است. پیش از این در ۱۶ اسفند، صادق حسینی، فرمانده سپاه پاسداران ایلام، اعلام کرد هیچ دستگاهی در ایام نوروز مجاز به صدور مجوز برای برگزاری جشن نیست. او افزود با افرادی که در فضای مجازی یا حقیقی اقدام به سازماندهی و جمع‌آوری پول برای برگزار جشن کنند، «برخورد جدی» خواهد شد. نوروز ۱۴۰۴ مقارن با ماه رمضان است. سازمان حقوق بشری هانا ۱۶ اسفند از احضار و تهدید فعالان مدنی در بوکان خبر داد و نوشت به آنان هشدار داده شده از برگزاری هرگونه مراسم نوروز و پوشیدن لباس کُردی و جامانه خودداری کنند. ماموران امنیتی جمهوری اسلامی هفته گذشته تهدید کردند شهروندان در صورت شرکت در هرگونه مراسم نوروزی، بازداشت و با پیامدهای قانونی روبه‌رو خواهند شد. در سال‌های قبل شماری از شهروندان کُرد در ایران به دلیل برگزاری جشن نوروز بازداشت شده بودند. با وجود بازداشت‌ها و تهدیدها، ویدیوهایی از برگزاری مراسم استقبال از نوروز در برخی شهرهای استان‌های آذربایجان غربی و کردستان و با حضور گسترده زنان و مردان منتشر شده است.

«فواد کشاورز» هنرمند اهل سقز

«فواد کشاورز» هنرمند اهل سقز، روز شنبه ۲۵ اسفند ۱۴۰۳ بازداشت شده است. فواد کشاورز یکی از خواننده‌های مراسم نوروز بخش صاحب از توابع سقز بود که روز جمعه ۲۴ اسفندماه برای استقبال از نوروز و با حضور ده‌ها هزار نفر برگزار شد. سازمان حقوق بشری ههنگاو اعلام کرده است که بازداشت این شهروند کرد با دستور دادستانی انجام شده است. یکی از نزدیکان فواد کشاورز به ایران وایر می‌گوید: «روز برگزاری مراسم، آقای کشاورز یک نوبت به اجرا پرداخت و در انتهای مراسم نیز بار دیگر روی سن رفت و از آن‌جا که در ترانه‌ای که بار دوم خواند از عبدالرحمان قاسملو دبیرکل سابق حزب دموکرات اسم برد احتمال می‌رود این موضوع عامل بازداشت او باشد. با این حال نهاد بازداشت کننده مشخص نیست و از محل بازداشت او نیز اطلاعی نداریم.»

نهادهای امنیتی پیش از برگزاری آیین‌های نوروزی در کردستان شماری از فعالان فرهنگی و مدنی را احضار کرده و از آن‌ها خواسته بودند مراسم استقبال از نوروز که به شکل سنتی و تاریخی در این منطقه برگزار می‌شود را برگزار نکنند.

با وجود تلاش‌های شدید سازمان‌های امنیتی و تهدیدها، مردم در بسیاری از مناطق کردنشین همچنان جشن‌های نوروزی خود را برگزار کرده‌اند. در این جشن‌ها، با وجود محدودیت‌ها، مردم توانسته‌اند با برگزاری مراسم‌های خصوصی، اراده و مقاومت فرهنگی خود را نشان دهند. این اقدامات مردم نشان‌دهنده اهمیت بالای نوروز برای کردها و تاکید بر حفظ هویت فرهنگی آن‌ها است. واکنش‌ها به فشارهای حکومتی در مناطق کردنشین متفاوت بوده است. برخی از مردم با تصمیم به برگزاری جشن‌ها در محیط‌های محدود، نشان داده‌اند که حتی با وجود محدودیت‌ها، همچنان به ابراز هویت فرهنگی خود ادامه می‌دهند. با وجود تمام فشارهای دولتی برای محدود کردن جشن‌ها و فعالیت‌های فرهنگی، مردم کرد در تهران ایستادگی خود را حفظ کرده‌اند. این مبارزه فرهنگی نه تنها در برابر تهدیدات امنیتی است، بلکه در برابر کوشش‌های دولت برای کنترل درآوردن تمامی جنبه‌های زندگی اجتماعی و فرهنگی آن‌ها ادامه دارد. در این راستا، ممانعت از نوروز یکی از روش‌های دولت برای اعمال محدودیت‌های بیش‌تر است.

حضور گسترده نیروهای نظامی-امنیتی برای جلوگیری از برگزاری مراسم نوروز در بوکان، اشنویه و کرمانشاه

نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای ممانعت از برگزاری مراسم نوروز در بوکان و اشنویه اقدام به ایجاد ایست‌های بازرسی کرده و خودروهای عبوری را مورد بازرسی و سرنشینان آن‌ها را بازجویی قرار می‌دهند. هم‌زمان، در کرمانشاه نیز نیروهای امنیتی و انتظامی با تهدید و فشار بر برگزارکنندگان مراسم نوروز و اعزام نیروهای امنیتی-انتظامی به محل برگزاری جشن، تلاش کرده‌اند از حضور شهروندان در این مراسم جلوگیری کنند.

بر اساس اطلاع شبکه حقوق بشر کردستان، روز جمعه ۲۴ اسفند ۱۴۰۳، نیروهای سپاه پاسداران با خودروهای مجهز به سلاح‌های دوشکا در مسیر روستاهای «کانی سورک» و «سینگان» در شهرستان اشنویه اقدام به ایجاد ایست بازرسی کرده و ضمن تفتیش خودروهای شهروندان، مسافران را مورد بازجویی قرار می‌دهند. این نیروها همچنین در برخی از خیابان‌های اشنویه به گشت‌زنی پرداخته‌اند تا با ایجاد فضای رعب و وحشت، مانع از شکل‌گیری تجمعات شوند.

همچنین نیروهای سپاه پاسداران در مسیر روستای «نوبار» در شهرستان بوکان مستقر شده و از تردد شهروندان به کوه «ترغه» برای برگزاری مراسم نوروز جلوگیری می‌کنند. در ادامه این فشارها، تعدادی از شهروندان و فعالان کُرد در این دو شهر به ستاد خبری اداره اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران احضار شده و نسبت به برگزاری مراسم‌های غیردولتی به آن‌ها هشدار داده شده است. در همین حال، نهادهای امنیتی و انتظامی جمهوری اسلامی در کرمانشاه با اعمال فشار و تهدید علیه برگزارکنندگان مراسم نوروز در شهرک «دره دریژ» تلاش کرده‌اند از برگزاری این مراسم جلوگیری کنند. با این حال، بر اساس اطلاع شبکه حقوق بشر کردستان، با وجود این تهدیدها و حضور گسترده نیروهای انتظامی و امنیتی، مراسم نوروز از ظهر امروز در این منطقه در حال برگزاری است. گزارش‌های رسیده از سفر نیز حاکی از برگزاری مراسم نوروز در چند منطقه از این شهرستان است.

هر سال در روزهای پایانی سال نو، شاهد برگزاری مراسم‌های نوروز در مناطق مختلف کردستان هستیم. گروه‌های بزرگی از مردم در این مراسم‌ها با برافروختن آتش نوروز و رقص پایکوبی رسیدن سال نو را جشن می‌گیرند. اما طی سال‌های گذشته وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در شهرها و روستاهای مختلف کردستان با احضار و بازداشت برگزارکنندگان این مراسم‌ها سعی در جلوگیری از برگزاری آن‌ها دارند. طی یک ماه اخیر نیز این دو نهاد امنیتی با احضار و بازجویی از فعالان برگزارکننده این مراسم‌ها با فشار و تهدید آن‌ها، مانع از برگزاری تعدادی از این برنامه‌ها شده‌اند.

در ۴۶ سال گذشته با وجود همه سرکوب‌ها و تهدیدهای حکومتی، مردم شهرها و روستاهای کردستان هیچ‌گاه دست از مقاومت در مقابل سرکوبگران اسلامی دست برنداشته‌اند و هم چنان به مبارزه انقلابی خود ادامه می‌دهند و کاپوس جمهوری اسلامی هستند! نوروز یکی از قدیمی‌ترین جشن‌های ایرانی است که هر ساله با شور و شوق در سراسر کشور برگزار می‌شود. اما در دهه‌های اخیر، به ویژه در مناطق کردنشین ایران، برگزاری این جشن با مشکلات زیادی از جمله فشارهای امنیتی مواجه شده است.

در هفته‌های پایانی سال، ممانعت از نوروز نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران به شدت فعالیت‌های خود را در مناطق کردنشین افزایش داده‌اند. گزارش‌ها حاکی از آن است که در شهرهایی مانند کرمانشاه، سفر و بوکان، نیروهای نظامی و امنیتی اقدام به ایجاد موانع مختلف از جمله برپایی ایست‌های بازرسی و کنترل شدید اجتماعات کرده‌اند تا از برگزاری مراسم نوروزی جلوگیری کنند.

مردم آزاده و حق‌طلب کرد، با عزمی راسخ به برگزاری آیین‌ها و مراسم‌های خود ادامه می‌دهند، که این خود نمایانگر اراده مردم برای حفظ آزادی‌های فردی و فرهنگی است. نوروز، به‌عنوان نمادی از برابری و حقوق انسانی، هم‌چنان قلب هویت فرهنگی مردم کرد را به تپش می‌آورد.

حداقل حقوق ۱۴۰۴ کارگران، با احتساب نرخ روز ارز معادل ۱۴۲ دلار تعیین شد ولی شب عید سال گذشته ارزش دستمزد ۱۴۰۳ با ۱۵۶ دلار آمریکا برابری می کرد.

سخن آخر

در این روزهای پایانی سال ۱۴۰۳، وقایع جنگی منطقه از یک سو و اظهارنظرها و تهدیدهای حکومتی از سوی دیگر اکثریت مردم ایران را نگران کرده است. مرد برای خرید عید خود، با گرانی سرسام آور در بازار دست و پنجه نرم می کنند.

یکی از دلایل فشارهای امنیتی در هفته های پایانی سال در ایران به ویژه در کردستان، نگرانی حکومت از برگزاری مراسم های عمومی است که می تواند بستری برای ابراز نارضایتی های سیاسی و اجتماعی مردم باشد. علاوه بر این، جمهوری اسلامی همواره تلاش کرده است تا کنترل بیش تری بر فعالیت های فرهنگی و اجتماعی در مناطق حساس، به ویژه کردستان، داشته باشد.

منابع اخبار ارز در ایران می گویند قیمت دلار آمریکا به ۱۰۰ هزار تومان رسیده است و برخی منابع می گویند دلار از مرز ۱۰۰ هزار تومان هم گذشته است. این رکورد جدیدی برای افت ارزش ریال محسوب می شود.

عید نوروز زمانی برای شادی و در کنار هم بودن و برقراری اتحاد و همبستگی است. این جشن نشان دهنده یک تغییر خوب و شاد در زندگی ما ایرانیان است. این عید باستانی به ما یادآوری می کند که در هر آغازی فرصتی برای تغییر و بهبودی وجود دارد.

جشن نوروز به پیشنهاد ایران و کشورهای مختلف دیگر در فهرست میراث فرهنگی ناملموس یونسکو ثبت شده است.

باید امیدوار باشیم در سال جدید سازمان دهی اعتصاب ها و اعتراض های نیروهای اجتماعی مختلف و ارتقا دادن این اعتراض های پراکنده به جنبش سراسری ضد حکومتی با حضور فعال کارگران، بیکاران، محرومان، بازنشستگان، فرهنگیان، زنان، و جوانان کشور تلاش های مان باید دوچندان شود. فقط با اتحاد و همبستگی و هماهنگی تمامی جنبش های اجتماعی و حمایت فعال همه نیروهای آزادی خواه و برابری طلب سراسر کشور می توان به تغییر دادن اوضاع کنونی و آماده ساختن شرایط به منظور تحقق یافتن تحول هایی بنیادی، دموکراتیک، و ماندگار امیدوار بود.

با امید به پیروزی مبارزه کارگران، بیکاران، محرومان، بازنشستگان، پرستاران، فرهنگیان، و دانشجویان، زنان، و خلق های زیرستم جامعه مان، و با امید به باز شدن افق و چشم انداز جدید در جهت سرنوینی جمهوری اسلامی و برپایی یک جامعه آزاد و برابر و انسانی!

سه شنبه بیست و هشتم اسفند ۱۴۰۳ - هجدهم مارس ۲۰۲۵